

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 8 stycznia 2014 roku

ZSS/ 500/ 1 /2014/EK

Pan
Bartosz Arłukowicz
Minister Zdrowia

pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na ważne w mojej ocenie zagadnienie realizacji opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania.

Zwracali się do mnie w powyższej sprawie rodzice dzieci, dyrektorzy szkół, lekarze obejmujący opieką medyczną uczniów przebywających w ośrodkach dla dzieci przewlekle chorych. W minionym roku występowali do mnie w tej sprawie także przedstawiciele środowisk pielęgniarek zatrudnionych w placówkach oświatowych z Rzeszowa, Zielonej Góry i Gorzowa Wielkopolskiego.

W 2012 r. Krajowe Stowarzyszenie Pielęgniarek Szkolnych przygotowało opracowanie pt. „Problemy w realizacji świadczeń pielęgniarki szkolnej w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej udzielanej w środowisku nauczania i wychowania”. Zawarte są w nim postulaty środowiska pielęgniarek, zmierzające do usprawnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi w środowisku nauczania i wychowania.

Liczba zgłaszanych spraw oraz różnorodność poruszanej tematyki, upoważniają mnie do zwrócenia się do Pana Ministra w powyższej sprawie.

Rodzice dzieci, dyrektorzy szkół, lekarze i pielęgniarki, przedstawiają zagadnienie dostępności dzieci do świadczeń medycznych w placówkach nauczania i wychowania, prezentując własny punkt widzenia. Nie zawsze są one ze sobą zbieżne.

Rodzice oczekują, że jego dziecko podczas pobytu w szkole uzyska niezbędną pomoc medyczną zawsze wtedy, kiedy będzie jej potrzebowało. Dyrektorzy placówek oświatowych oczekują, że pielęgniarka będzie partnerem dyrektora szkoły, który pomoże mu rozwiązać problemy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów. Pielęgniarki

zatrudnione w placówkach nauczania i wychowania chcą wykorzystać swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe w taki sposób, by rzetelnie wypełnić zadania nałożone na nie w przepisach prawa.

Praktyka wskazuje, że dotychczasowe regulacje prawne nie zapewniają w sposób dostateczny możliwości sprawowania rzeczywistej opieki pielęgniarskiej nad dziećmi i młodzieżą, przebywającą w placówkach nauczania i wychowania.

Analiza zgłaszanych do mojego biura spraw wskazuje, że do najważniejszych problemów można zaliczyć: normy zatrudnienia pielęgniarek w szkołach, opiekę pielęgniarską nad dziećmi uczęszczającymi do przedszkoli, opiekę pielęgniarską nad dziećmi przebywającymi w całodobowych ośrodkach podlegających resortowi oświaty, np. ośrodki dla dzieci niedowidzących oraz uregulowanie sprawy finansowania i wyposażenia gabinetu Profilaktyki Zdrowotnej i Pomocy Przedlekarskiej w szkołach.

Uzależnianie norm zatrudnienia pielęgniarek w placówkach nauczania i wychowania jedynie od od liczby uczniów w placówce jest niewystarczającym kryterium. Rozwiązanie to powoduje, że małe szkoły, w których liczba uczniów nie przekracza 250, mają zagwarantowaną opiekę pielęgniarską w „symbolicznym wymiarze” 4 godzin tygodniowo. Małe szkoły to najczęściej placówki zorganizowane na terenach wiejskich oraz szkoły niepubliczne. Uczniowie tych placówek, ze względu na swoją specyfikę, w szczególności sposób potrzebują opieki pielęgniarskiej. W szkołach niepublicznych często liczną grupę uczniów stanowią uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami. W szkołach zorganizowanych na terenach wiejskich, często utrudniony jest dostęp do opieki specjalistycznej. Określone przepisami prawa zadania muszą zostać wykonane przez pielęgniarkę w szkole. Jeśli pielęgniarka jest w szkole jeden raz w tygodniu przez 4 godziny, to takie zadania, jak: profilaktyka zdrowotna, wykorzystanie wyników badania bilansowego, czynne poradnictwo dla uczniów, udzielanie pomocy przedlekarskiej, mogą być wykonywane jedynie nominalnie. W skrajnych przypadkach, z powodów organizacyjnych pracy szkoły, pielęgniarka może nie zetknąć się realnie w wybraną klasą, czyli grupą uczniów.

Plany upowszechnienia opieki przedszkolnej nad dziećmi wymagają, by sprawa opieki pielęgniarskiej w przedszkolach została po raz kolejny przeanalizowana. Obecnie, najmłodsze dzieci uczęszczające do przedszkola nie są objęte opieką pielęgniarską. Należy wskazać, że wiele zagadnień dotyczących rozwoju psychofizycznego u dziecka trzyletniego powiązanych jest z aspektami medycznymi, np. trening czystości, umiejętność samodzielnego jedzenia, rozwój mowy, doskonalenie umiejętności z zakresu tzw. motoryki małej, rozwój

emocjonalny, rozpoznanie objawów będących początkiem zaburzeń neurologicznych. Możliwość współpracy pielęgniarki z nauczycielem przedszkola i rodzicami dziecka, byłaby bardzo korzystna dla prawidłowego rozwoju dziecka.

Nadal zgłaszane są sprawy związane z organizowaniem, wyposażaniem i użytkowaniem przez pielęgniarki gabinetów profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w szkołach oraz problemy wynikające z konieczności przemieszczania się pielęgniarek między poszczególnymi szkołami na terenach wiejskich, tam, gdzie szkoły znajdują się w znacznej od siebie odległości.

W trosce o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci i młodzieży, działając na mocy art. 11 ustawy z 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o pogłębioną analizę przedstawionego problemu i podjęcie działań, celem zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci w szkołach i przedszkolach.

Z wyrazami szacunku
Marek *[Signature]*